

Yhdistetyt asiat T-528/93, T-542/93, T-543/93 ja T-546/93

Métropole télévision SA ym.
vastaan
Euroopan yhteisöjen komissio

Kilpailu — Yritysten yhteenliittymien päätökset —
Yritysten väliset sopimukset — Poikkeuslupapäätös

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (laajennettu ensimmäinen
jaosto) 11 päivänä heinäkuuta 1996 antama tuomio II - 652

Tuomion tiivistelmä

- 1. Kumoamiskanne — Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt — Suoraan ja erikseen luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä koskevat toimet — Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla tehty komission päätös poikkeusluvan myöntämisestä radio- ja televisioalan organisaatioiden etujärjestön perussäännöille — Liittoon kuulumisesta seuraavien etujen ulkopuolelle jääneen kilpailevan televisioyhtiön nostama kanne — Kanteen tutkittavaksi ottaminen
(ETY:n perustamissopimuksen 173 artikla; asetuksen N:o 17/19 artiklan 3 kohta)*
- 2. Kilpailu — Kartellit tai muut yhteisjärjestelyt — Yritysten välisiä yhteisjärjestelyjä koskeva kielto — Poikkeuslupa — Poikkeusluvan edellytykset — Kilpailunrajoitusten välttämättömyys — Radio- ja televisioalan etujärjestöön liittymisen ehdot — Sen tutkiminen, ovatko ehdot objektiivisia ja riittävän täsmällisiä, jotta niitä voidaan soveltaa yhtenäisesti ja syrjimättä kaikkiin hakijoihin — Komission tehtävä — Poikkeusluvan perustuminen ainoastaan yleishyödylliseen erityistehtävään — Seikka, jota ei voida hyväksyä
(ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohta ja 90 artiklan 2 kohta)*

1. Komission päätös antaa poikkeuslupa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan perusteella radio- ja televisioalan etujärjestön säännöille siltä osin kuin niiden ulkopuolelle voidaan sulkea tällaisen liiton ja kaikkien sen jäsenten kanssa yhteismarkkinoilla kilpaileva televisioyhtiö liittoon kuulumisesta saatavien kilpailuetujen ulkopuolelle, vaikuttaa kyseisen yhtiön kilpailuasemaan. Tätä yhtiötä on näin ollen pidettävä asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuna ulkopuolisena henkilönä, jota asia koskee, ja sillä on näin ollen oikeus osallistua komission päätökseen johtaneeseen menettelyyn. Tämän saman ominaisuuden vuoksi on katsottava, että päätös koskee sitä erikseen perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettulla tavalla.

Tältä osin ei ole merkitystä sillä, että kyseinen yhtiö tyytyi olemaan läsnä komission järjestämässä kuulemistilaisuudessa ilmaisematta erityisesti kantaansa ja että se ei ole käyttänyt asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan perusteella sille kuuluvia menettelyllisiä oikeuksiaan. Toisaalta kyseisessä artiklassa säädettyyn menettelylliseen oikeuteen ei liity mitään sen käyttämistapaa koskevaa edellytystä. Toisaalta se, että sellaisten kolmansien osapuolten, joilla katsotaan olevan menettelyllisiä oikeuksia hallinnollisessa menettelyssä, olisi osallistuttava tehokkaasti tähän menettelyyn, jotta niillä voisi olla oikeussuojaintressiä asiassa, olisi pakollista oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä koskeva tutkittavaksi ottamisen lisäedellytys, josta perustamissopimuksen 173 artiklassa ei määrätä.

Päätös koskee kyseistä yhtiötä suoraan, koska päätöksen, joka ei vaadi mitään soveltamistoimenpidettä, ja yhtiön kilpailuaseman heikentymisen välillä on suora syy-yhteys.

2. Se seikka, että komissio tekee perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna yksittäisen poikkeuslupapäätöksen, edellyttää sitä, että yritysten välinen sopimus tai yhteenliittymäpäätös täyttää kaikki tässä määräyksessä mainitut neljä edellytystä. Poikkeuslupa on hylättävä, jos yksikin näistä neljästä edellytyksestä puuttuu. Jotta voidaan arvioida erityisesti sitä, ovatko kilpailuetuja jäsenilleen tarjoavan radio- ja televisioalan etujärjestöön liittymistä koskevista säännöistä johtuvat kilpailunrajoitukset edellä mainitussa määräyksessä tarkoitettuja välttämättömiä rajoituksia, komission on ensin tutkittava, ovatko nämä säännöt objektiivisia ja riittävän täsmällisiä niin, että niitä voidaan soveltaa yhtenäisesti ja ketään mahdollista aktiivijäsentä syrjimättä. Näiden rajoitusten välttämättömyyttä voidaan arvioida oikealla tavalla vain, jos tämä ennakkosedellytys on täyttynyt.

Samassa yhteydessä komissio ei voi perusteettomasti pitää arviointiperusteena poikkeusluvan myöntämiselle pelkästään sitä, että liiton jäsenet suorittavat määrättyä yleishyödyllistä erityistehtävää, joka on määritelty viitaten pääasiallisesti perustamissopimuksen 90 artiklan 2 koh-

dassa tarkoitettuun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamiseen, siltä osin kuin tätä määräystä ei voida soveltaa. Vaikka komissio voikin nojautua kokonaisarvioinnissa yleisen hyödyn saavuttamiseen liittyviin syihin

voidakseen myöntää perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla poikkeusluvan, sen täytyy kuitenkin osoittaa, että tällaiset syyt edellyttävät välttämättä liittymistä koskevien sääntöjen sisältämiä kilpailunrajoituksia.